

Expertpanel - Pieter Kers: De duurzame aspecten van e-reading

18-01-2011 08:33

Voor een papieren product kun je vrij eenvoudig de ecologische voetafdruk bepalen door te kijken naar gebruikte materialen en co₂-uitstoot (tijdens productie en transport). Zo onderzocht de Carbon Trust de carbon footprint van The Daily Mirror. Het onderzoek wees uit dat deze krant per exemplaar 174gr co₂ uitstoot. Het zwaartepunt daarvan zit in het papier, de rest is vooral drukken (ongeveer 20%) en transport. Het onderzoek bewees ook dat de bepaling van de voetafdruk niet zwart-wit is, zo bleek de krant een lagere co₂ uitstoot te hebben met papier van nieuwe vezel gemaakt in Zweden dan een krant gemaakt van in Engeland gerecycled papier. Het verschil zit 'm in de in Zweden gebruikte energiebronnen.

Bij een e-book ligt alles anders. Het is het apparaat waarvan gelezen wordt (en vooral hoeveel) dat de voetafdruk van een e-book bepaald. En dat is veel lastiger te bepalen omdat de diverse apparaten onderling sterk verschillen. Alle hardware bevat kunststoffen en metalen, materialen kortom die doorgaans niet om hun milieuvriendelijkheid bekend staan en die veel energie vergen om te winnen c.q. te produceren. Verder verbruiken readers tijdens het gebruik energie. Een e-reader met e-ink is wat dat betreft gunstig, omdat het scherm geen eigen lichtbron heeft. Een iPad daarentegen gebruikt door de schermtechnologie met led-verlichting juist relatief veel stroom (de iPad scoort overigens zeer goed op materiaalgebruik, dat dan weer wel).

Om nu de duurzame vergelijking te maken moet je voor e-reading per apparaat berekenen wat de voetafdruk is en bepalen hoeveel er op gelezen moet worden om duurzamer dan drukwerk te zijn. Onderzoekers van de Technische Universiteit van Stockholm vergeleken op die manier een papieren krant, een website en een e-reader met e-ink. En wat bleek, als iemand meer dan een half uur achter de computer zit is dat al minder duurzaam dan een half uur krant lezen, zo zwaar telt dus het verbruik van energie. Bij de iPad zal dat significant lager liggen, maar toch. Overigens kwam e-ink het gunstigst uit de bus, ruim 60% minder uitstoot dan het papieren product.

En om het een beetje praktisch te houden, het Amerikaanse onderzoeksbureau Cleantech concludeerde dat indien een lezer helemaal om gaat naar een e-reader, hij of zij na gemiddeld één jaar de co₂ uitstoot van het apparaat compenseert. Vanaf dan is de uitstoot gemiddeld 168kg broeikasgas per jaar minder dan bij lezers van papier. Het gaat hier overigens over kranten, tijdschriften en boeken, dat je op bijv. een tablet ook je zakelijke documenten kunt raadplegen is niet meegerekend.

Ergo, het lijkt er op dat indien lezen zich grootschalig van papier naar digitaal verplaatst dat in termen van duurzaamheid gunstig is. En volgens mij gaat dat vanzelf gebeuren, ook al willen veel uitgevers daar nog niet aan.

David Huijzer